

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการคืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่นสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมจัดกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

โครงการคืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีเป้าหมาย เพื่อ สังคมมีความสุข สร้างสุขต่อสังคม (Social Contribution) ส่งผลให้ คนในสังคมปลอดภัย มีชีวิตที่ดีขึ้น โดยเน้นแก้ไขปัญหที่เกิดกับสุขภาพของคน ชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องตามแผนพัฒนาที่ 13 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ การรับใช้สังคม การดำเนิน กิจกรรมดังกล่าว จะมุ่งเน้นปัญหาสุขภาพของชุมชนของภาคเหนือ โดยเฉพาะปัญหา PM2.5 โดยดำเนินการมุ่งเน้น ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบาง โดยการทำงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่อื่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ เพื่อส่งมอบเครื่อง เติมอากาศ และฟอกอากาศให้กับเด็กภายในศูนย์เด็กเล็ก เพื่อเกิดกระบวนการทำงานร่วมกัน ในการสร้างลม หายใจที่ไร้ฝุ่นในช่วงที่มีฝุ่น PM2.5 ที่สูง และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทางโครงการคืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายจัดตั้งศูนย์คืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่น อบจ. เชียงราย เพื่อเป็นศูนย์สาธิต และส่งมอบเครื่องฟอกอากาศ และเติมอากาศ ที่เรียกว่า “กล่องอากาศดี” ใช้ กับศูนย์เด็กเล็ก และกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ โดยโครงการฯ ได้ประสานงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และศูนย์เยาวชนจังหวัดเชียงรายในการสืบค้นหาจำนวนศูนย์เด็กเล็กในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และประเมินในเรื่อง ขนาดและพื้นที่ของแต่ละศูนย์เด็กเล็กร่วมกัน เพื่อจะคำนวณหาจำนวนเครื่องฟอกอากาศและเติมอากาศที่จะติดตั้ง ในแต่ละห้อง และตัวแทนเยาวชนจังหวัดเชียงราย ได้เรียนรู้การประกอบกล่องอากาศดี และลงพื้นที่เพื่อ

ดำเนินการด้วยตัวเองได้

1. ประเด็นการมีส่วนร่วม

1. มีการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาหมอกควันและการป้องกันตนเองจากหมอกควัน เพื่อสร้างความตระหนักรู้และป้องกันตนเองจากสถานการณ์หมอกควัน
2. มีการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เรามองไม่เห็น และแนะนำการใช้งานระบบแจ้งเตือนคุณภาพอากาศ NTAQHI เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบคุณภาพอากาศด้วยตนเองได้
3. จัดกิจกรรม“การจัดทำห้องคลีนรูม” โดยจัดให้มีการสาธิตการจัดทำเครื่องเติมอากาศ เครื่องฟอกอากาศ ให้กับคุณครูจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และผู้สนใจ แบ่งกลุ่มฝึกประกอบอุปกรณ์เครื่องเติมอากาศ เครื่องฟอกอากาศ DIY

2. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

1. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดำเนินการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาหมอกควันและการป้องกันตนเองจากหมอกควัน การบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เรามองไม่เห็น และแนะนำการใช้งานระบบแจ้งเตือนคุณภาพอากาศ NTAQHI รวมไปถึงเป็นวิทยากรสาธิตการจัดทำเครื่องเติมอากาศ เครื่องฟอกอากาศ ให้กับคุณครูจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และผู้สนใจ
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ช่วยในการสนับสนุนงบประมาณ การหาข้อมูลและประสานงานศูนย์เด็กเล็กในพื้นที่ เพื่อคำนวณปริมาณพื้นที่เพื่อจัดหาเครื่องฟอกและเครื่องเติมอากาศ
3. ศูนย์เยาวชนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ส่งเยาวชนเข้าร่วมอบรมเพื่อเป็นแกนนำส่งต่อความรู้ในการจัดทำห้องปลอดฝุ่นให้กับประชาชนในพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน จังหวัดเชียงรายทั้งหมด

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดำเนินการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาหมอกควันและการป้องกันตนเองจากหมอกควัน การบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เรามองไม่เห็น และแนะนำการใช้งานระบบแจ้งเตือนคุณภาพอากาศ NTAQHI รวมไปถึงเป็นวิทยากรสาธิตการจัดทำเครื่องเติมอากาศ เครื่องฟอกอากาศ ให้กับคุณครูจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และผู้สนใจ

3. ผลจากการมีส่วนร่วม

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาโครงการคืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่นเส้นเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานพื้นที่ และเยาวชน ละคุณครูในศูนย์เด็กเล็ก ได้เข้ามามีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การทำงานแบบบูรณาการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดปัญหาฝุ่นละออง แต่ยังสร้างความตระหนักรู้และความเข้มแข็งให้ชุมชนในการรับมือกับมลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืน โดยสามารถสรุปผลการมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1. ผลการมีส่วนร่วมของเยาวชน

- เยาวชนกว่า 50 คน ในพื้นที่จังหวัดเชียงรายได้เข้าร่วมกิจกรรมเวิร์คชอปและระดมความคิดเห็นมีการเสนอแนวคิดพัฒนากล่องอากาศดีให้ใช้งานขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนากล่องอากาศดีรุ่นที่ 3 ที่ใช้เวลาประกอบลดลง 40% และใช้อุปกรณ์น้อยลง 30%

เครื่องฟอกอากาศ และเครื่องเติมอากาศรุ่นที่ 1

กล่องอากาศดี*

ชุด Kit เครื่องเติมอากาศสะอาด DIY

*กล่องอากาศดี© สงวนลิขสิทธิ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้ามนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาต

เครื่องฟอกอากาศ และเครื่องเติมอากาศรุ่นที่ 2

*กล่องอากาศดี© สงวนลิขสิทธิ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้ามนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาต

เครื่องฟอกอากาศ และเครื่องเติมอากาศรุ่นที่ 3

*กล่องอากาศดี© สงวนลิขสิทธิ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้ามนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาต

2. ผลการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

- จัดการบรรยายและอบรมเชิงปฏิบัติการใน 4 อำเภอเป้าหมาย คืออำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

- มีจำนวนผู้ให้บริการเว็บไซต์ www.ntaqhi.info เพื่อตรวจสอบข้อมูลคุณภาพอากาศเพิ่มขึ้น

3. ผลการมีส่วนร่วมของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ

- จัดการอบรมให้ความรู้โครงการคืนลมหายใจที่ไร้ฝุ่น เพิ่มขึ้น 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมรวม 300 คน
- พัฒนาคลิพวิดีโอในการประกอบเครื่องเติมอากาศ และฟอกอากาศที่เข้าใจง่ายขึ้น และนำไปศึกษาได้ด้วยตนเองได้ง่าย
- สร้างระบบติดตามผลออนไลน์ผ่านทางไลน์กลุ่มได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มคุณครูในพื้นที่แม่สรวย กลุ่มคุณครูในพื้นที่เวียงป่าเป้า กลุ่มคุณครูในพื้นที่เชียงแสน และกลุ่มคุณครูในพื้นที่เชียงของ

4. ผลการมีส่วนร่วมของครูในศูนย์เด็กเล็ก

- ศูนย์เด็กเล็ก โดยคุณครูนำกล่องอากาศดีไปขยายผล
- ได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นจากคุณครูเพื่อพัฒนาโครงการในเรื่องของการอบรมควรมีการปฏิบัติที่มากขึ้น ทางโครงการได้เพิ่มเวลาการสอนภาคปฏิบัติที่นานขึ้น และให้คุณครูทุกท่านปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน

5. ผลลัพธ์โดยรวม

- สร้างเครือข่ายเยาวชนด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มแข็ง จำนวน 50 คน
- พัฒนาโมเดลการมีส่วนร่วมที่สามารถขยายผลไปยังจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือได้

4. การนำผลจากการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน

จากการวิเคราะห์ผลการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในโครงการฯ สามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในระยะต่อไป ดังนี้

1. การขยายการสื่อสารทางออนไลน์ให้เกิดการตระหนักรู้สถานการณ์ปัญหาหมอกควันและการป้องกันตนเองจากหมอกควัน โดย
 - พัฒนาช่องทางสื่อสารออนไลน์ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ จัดทำ Post ข้อความเพื่อกระตุ้นการตระหนักรู้สถานการณ์ปัญหาหมอกควันและการป้องกันตนเองจากหมอกควัน และขยายการรณรงค์(repost)ผ่านโซเชียลมีเดียโดยสร้างแฮชแท็กใหม่ 2-3 แฮชแท็ก โดย facebook ของศูนย์เยาวชนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
 - จัดทำคู่มือการประกอบกล่องอากาศดีรุ่นที่ 3 ในรูปแบบอินโฟกราฟิกและคลิพวิดีโอ ในระบบ youtube และ facebook เพื่อให้เยาวชนนำไปใช้และเผยแพร่ได้ง่ายขึ้น

2. การขยายบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- เพิ่มพื้นที่ดำเนินการ จาก 4 อำเภอเป็น 6 อำเภอในปีต่อไป โดยเน้นพื้นที่ที่มีค่าฝุ่นสูงเป็นพิเศษ

3. การสนับสนุนครูในศูนย์เด็กเล็ก

- จัดตั้งคลังอุปกรณ์พื้นฐาน ในศูนย์เด็กเล็กเพื่อสนับสนุนการทำกล่องอากาศอย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาระบบพี่เลี้ยง โดยให้ครูที่มีประสบการณ์แล้วเป็นที่ปรึกษาให้กับครูใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

การขยายผลสู่พื้นที่อื่น

- จัดทำคู่มือขยายผลโครงการ สำหรับใช้ในจังหวัดอื่นๆ ในภาคเหนือ โดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่
- สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างจังหวัด ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน
- พัฒนาระบบการสื่อสารระหว่างเครือข่าย ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้งานง่าย

การปรับปรุงเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยยังคงยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหามลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืนในจังหวัดเชียงรายและพื้นที่ใกล้เคียงต่อไป